

ಬೆಸೆಯುತ್ತಾನೆ.'

ದಾದುವಿನ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ, ನಾವು ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲನೆಯದು 'ಮಧುರ ಭಕ್ತಿ'. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ದಾದು ತನ್ನನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನ ವಧುವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾ, ಅವನಿಂದ ದೂರವಿರುವ ವಿರಹವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಎರಡನೆಯದು 'ಸಹಜ' ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. 'ಸಹಜ'ವೆಂದರೆ 'ಹಠಾತ್ತನೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಜ್ಞಾನೋದಯ.' 'ಸಹಜ' ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ರೂಪಿಸಿದವರು ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಟೆಬೆಟನ್ ಬೌದ್ಧ ಯೋಗಿಗಳು, ಮತ್ತು ಇದು ಜನಪ್ರಿಯವಾದದ್ದು ಮೊದಲಿಗೆ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ. ಅನಂತರ ನಾಥಪಂಥದ ಯೋಗಿಗಳೂ ಈ 'ಸಹಜ' ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯೋಗಿಯೊಬ್ಬನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನುಸಂಧಾನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ದಾದು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪ್ರತಿಮೆ-ರೂಪಕಗಳು 'ಸಹಜೀಯ' ಬೌದ್ಧ-ನಾಥಪಂಥೀಯ ಯೋಗಿಗಳು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಮೆ-ರೂಪಕಗಳೇ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ, ನಂತರ ದಾದುವಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಪದ್ಯಗಳ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ವಿಮರ್ಶಕರು ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರಕಾರರು ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ: ಸಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮ ಆರಾಧಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮ ಆರಾಧಕರು. ಒಂದು ವಿಪುಲ ವಾಚ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವಾಗ ವರ್ಗೀಕರಣವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಯಾವ ವರ್ಗೀಕರಣವೂ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಆ ವರ್ಗಗಳು ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಭಕ್ತರ ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಕಬೀರ್, ದಾದು, ಚೈತನ್ಯ, ಮುಂತಾದ ಸಂತರು 'ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮನ ಉಪಾಸಕರು' ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ 'ಅವರಾರೂ ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ; ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಇಡೀ ವರ್ಗೀಕರಣವೇ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಿದರ್ಶನ ದಾದು. ಜಗತ್ತಾರಣನಾದ 'ಪರಮಾತ್ಮನು' ಅವರ್ಣನೀಯ, ನಿರಾಕಾರ, ನಿರ್ಗುಣ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳುವ ದಾದುವಿನ ಅನೇಕ ರಚನೆಗಳು ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತವೆ. ಡಾ. ಅದಿತಿಸ್ವಾಮಿ ನಿದರ್ಶನವಂತೆ ದಾದು ತನ್ನ ಅನೇಕ ದೋಹಾಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ: 'ಓ ಕೇಶವ! ನನ್ನನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಡ' (ಶಬ್ದ: 12); 'ಓ ಸಹೋದರ! ಮೋಹನನನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನವು ದೊರಕಿ ನಾನು ಅದ್ವಿತೀಯನಾದವನಲ್ಲಿ ಒಂದಾದೆ' (ಶಬ್ದ: 65); 'ಓ ಗೋವಿಂದ! ನಿನ್ನ ನಾಮವೇ ನನ್ನ ಜೀವಸ್ತೋತ' (ಶಬ್ದ: 81); 'ಓ ಜಗನ್ನಾಥ! ರಾಮನು ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾನೆ' (ಶಬ್ದ: 339); ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ದಾದುವಿನ ಈ ದೋಹಾ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ

ದಾದು: ರಾಮನು ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಮೀರಿದವನು; ಯಾರೂ ಆ ನಿರಾಕಾರನನ್ನು ಅರಿಯಲಾರರು; ನಿರ್ಗುಣ, ಸಗುಣ, ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತುಗಳೇಕೆ? ಅವನನ್ನು ನೆನೆಯಲು ತಡಮಾಡಬೇಡ.

ಸರ್ವದೇವ ನಮಸ್ಕಾರ: ಕೇಶವಂ ಪ್ರತಿಗಚ್ಛತಿ ಎಂಬಂತೆ, ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯನಾದವನನ್ನು ಯಾವ ಹೆಸರಿಂದ ಕರೆದರೂ ಅದು ಅವನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಈ ಬಗೆಯ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ದಾಟುವ ಮಾರ್ಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ದಾದು ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ಸರಳ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಅಂತಹ ಮೂರು ಕವನಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮೂಲದೊಡನೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ; ಅನಂತರ ಪ್ರಜ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ದಾದು ರಚಿಸಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಅನುವಾದಗಳಿವೆ.

ದಾದು ದಯಾಳು: ಆಯ್ದ ಕವನಗಳ ಅನುವಾದ

1. ದಾದು ರಾಮ ನಾಮ ಜಲಂ ಕೃತ್ವಾ, ಸ್ನಾನಂ ಸದಾ ಜಿತಃ |

ತನ ಮನ ಆತ್ಮ ನಿರ್ಮಲಂ, ಪಂಚಭೂ ಪಾಪಂ ಗತಃ ||